

Jó gyakorlat kérdéssor a TÁMOP 4.1.2B projekt K4 projektelemében végzett Tanuló Város – Régió Fórum fejlesztése keretében folyó Műhely - tevékenység során gyűjtött gyakorlatorientált példák részletes bemutatásához. Kérjük, válaszolja meg a Jó gyakorlat bemutatásához kapcsolódó alábbi kérdéssort max. 3-4 oldal terjedelemben, és azt küldje meg levelének csatolmányaként Műhelyének koordinátorának 2015. május 5-ig!

1. A jó gyakorlat neve a gesztor intézmény/szervezet neve és címe:

MindenKorPécs - Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. örökségpedagógiai jó gyakorlata

Gesztor szervezet: Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft.

Ügyvezető: Vincze Balázs

Cím: 7630 Pécs, Zsolnay Vilmos út 37.

2. A kapcsolatfelvételhez szükséges adatok:

Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft.

Kálóczi Lola – történész, múzeumpedagógus

tel: +36 20 371 3871

email: kaloczi.lola@zsn.hu

3. A tevékenység célok és az elérendő konkrét eredmények:

- A Zsolnay Örökségkezelő NKft. üzemeltetésébe tartozó örökségi helyszínek (Világörökségi helyszín, Középkori Egyetem, Zsolnay Kulturális Negyed) értékeinek interpretációja
- gazdag és sokrétű kulturális környezetet biztosítása
- a városi identitás, a társadalmi és kulturális hovatartozás kérdéseinek újragondolására
- az örökségeink megőrzéséért érzett felelősség kialakítása, hiszen csak azt tudjuk megfelelően őrizni, ahhoz ragaszkodunk, amit ismerünk, és hozzánk tartozik
- megszólítani és megnyerni a fiatal generációt, felébreszteni és növelni a kultúra és művészetek iránti igényüket, érdeklődésüket
- a művészetek és a nevelés összekapcsolása, mely így a pedagógiai módszerek alkalmazásával hozzájárul ahhoz, hogy a diákok a város történelmével, nevezetességeivel kreatív módon ismerkedjenek
- a fiatal generáció műtárgyakhoz való viszonyát minél közvetlenebbé tenni
- a kulcskompetenciák fejlesztése
- a fiatal generáció kulturális tudatosságának, kulturális kifejezőkészségének előmozdítása
- képességfejlesztés

4. A tevékenység/ jó gyakorlat időtartama, ütemezése

A MindenKorPécs projekt ütemezése az alábbiak szerint alakul:

- Rendhagyó történelemórák, iskolai kerettantervhez kapcsolódó foglalkozások, programok, képzések minden év október 1 - április 30. között
- Jeles napokhoz kapcsolódó rendezvények: karácsony, húsvét, pünkösd, Múzeumok Éjszakája, Kulturális Örökség Napjai
- nyári szezon diákcsoportjainak fogadása

5. Célcsoport, célcsoportok

- Általános iskolák alsó tagozatos tanulói
- Általános iskolák felső tagozatos tanulói
- Középiskolások
- Felnőttek:
 - 19-25 évesek, barátokkal, párokban
 - 26-35 évesek, párokban, barátokkal, családdal
 - 36-50 évesek, családdal, párokkal, barátokkal
- Nyugdíjas csoportok
- Turistacsoportok

6. A tevékenység/ jó gyakorlat megvalósításában részt vevő partnerek (ideértve a tervezést, megvalósítást és az értékelést)

A projekt előkészítésében, és főként a hiteles interpretációban rendkívül nagy segítséget nyújtottak Visy Zsolt, Tóth Zsolt és Pozsárkó Csaba írásai a pécsi világörökségi helyszín régészeti-történeti kutatásairól, Fedeles Tamás, Buzás Gergely, Sándor Mária, Font Márta Pécs középkori történetével, régészeti emlékeivel foglalkozó publikációi, valamint Hárs Éva, Csenkey Éva, és Kovács Orsolya Zsolnay család és a gyár történetével foglalkozó művei.

A projekt módszertani kidolgozásában a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Képzési Központ kiadványai, és külföldi múzeumok weboldalai biztosítottak szakmai háttérrel.

A MindenKorPécs programjainak szervezése kapcsán a különböző szervezetekkel való együttműködések létrejötte is alapvetően meghatározó. A város meghatározó kulturális szereplői közti partnerség eredményezhet hatékony és színvonalas öröksépedagógiai programot.

- Zsolnay Örökségkezelő NKft.
- Forster Gyula Örökséggazdálkodási és Szolgáltató Központ
- Janus Pannonius Múzeum
- Janus Egyetemi Színház
- Pécsi Tudományegyetem (PTE/BTK, FEEFI, Művészeti Kar, Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar)

A hatékony örökség-pedagógiai terv létrehozásában rendkívül fontos szerepe van a következő oktatási intézményekkel történő együttműködésnek.

- Általános Iskola:

- Pécsi Általános Iskolák
- Pécsi Kistérség Általános Iskolái
- Baranya Megyei Általános Iskolák
- Ország más településein található Általános Iskolák
- Középiskola:
 - Pécsi Gimnáziumok
- Baranya Megyei Gimnáziumok
- Ország más településein található Gimnáziumok
- Szakiskola:
 - Pécsi Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola

7. Megvalósítási módszerek

A programot az életkori sajátosságoknak és a különböző célcsoportok igényeinek megfelelően alakítottuk ki, a fejleszteni kívánt kompetenciák figyelembevételével. A témagyűjtemény a helyi tantervekhez illeszthető, tevékenységközpontú segédanyagot ad annak érdekében, hogy a Pécsen lakó és tanuló iskolások megismerjék a város történetét, egykori lakóit, helyi és egyetemes történeti vonatkozásban egyaránt.

A MindenKorPécs programjának bevezetésével elsősorban a hagyományos módszerek alkalmazását céloztuk meg (múzeumi órák, helytörténeti séták, feladatlapok készítése, kézműves foglalkozások). A későbbiekben intenzívebben szeretnénk bevonni a kreatív ipar (iparművészet, képzőművészet, digitális technika) és a kulturális ipar (média, előadóművészet, építészet, tárgyi örökség, online szolgáltatás) elemeit, melyek gyakorlati megvalósulását alkotói, illetve ötletpályázatokban tartjuk kivitelezhetőnek. Hosszú távú terveink közt szerepel a „modern gyermek” széles spektrumon mozgó kompetenciáinak fejlesztése, és főként az, hogy teret engedjünk, alkalmat teremtsünk kreatív és innovatív tevékenységük reprezentációjára.

Tevékenységeink:

- Tárlatvezetések feladatlapokkal
- foglalkoztató füzetek készítése
- tárgyalgató foglalkozások
- szerepjáték
- felfedező kalandjáték
- gyermek-tárlatvezetések
- viták
- rendhagyó történelemórák a tantervi kapcsolódások figyelembevételével
- interaktív multimédia alkalmazása
- tantervi ajánlások készítése a kerettantervi kapcsolódások figyelembevételével
- **Felfedezőjátékok:**

Ahogy az elnevezés is mutatja a módszer a felfedezés, méghozzá az egyéni, önálló felfedezés. A Cella Septichora Látogatóközpontban '*Expedíció az időkapszulák nyomában*', a Zsolnay Negyedben '*Tanoncjárat*' néven dolgoztunk ki olyan feladatlapokat, és térképeket, amelyek lehetőséget teremtenek mind a világörökségi helyszín, mind a Zsolnay Negyed önálló bejárására, megadva az egyéni ismeretszerzés és felfedezés élményét. A Cella Septichorában titokzatos időkapszulák után kutatnak a

gyerekek, amely már önmagában izgalmas feladatnak ígérkezik: titkok nyomába eredni egy régi temetőben, egy föld alatti kiállítóterben igazi kalandot jelent. Az időkapszulák természetesen a római korról, az ókeresztény temetőről, a temetkezési szokásokról adnak információkat, ám mindez úgy jut el a gyerekekhez, hogy nem marad meg bennük az unalmas tárlatvezetés élménye. A Zsolnay Negyedben a Tanoncjárat során rejtélyek, kódok megfejtésével ismerjük meg a Zsolnay család történetét, erőfeszítéseiket, sikereiket, a gyár fénykorát, nehézségeit.

Az *'Expedíció az időkapszulák nyomában'* leporellót ld. az eredményeknél.

Tervezett tevékenységeink:

- „tanösvények” kialakítása
- weboldal, mint oktatási eszköz
- online felületeken elérhető, letölthető segédanyagok készítése pedagógusok számára

8. A tevékenység/jó gyakorlat (a projekt, a fejlesztő program) erősségei

- A legnagyobb potenciál a MindenKorPécs projekt helyszíneiben rejlik: a Cella Septichora Látogatóközpont, Középkori Egyetem, Zsolnay Kulturális Negyed kiállítóterei, valamint a Planetárium és az Interaktív Kiállítóter kiváló helyszínei az iskolán kívüli oktatásnak. Szinte minden tantárgy számára kínálnak alternatív tanulási terepet.
- A helyszínek megfelelő infrastruktúrával rendelkeznek a csoportok fogadásához.
- szezonális megszüntetése
- élményszerű tanulás
- történelem tanulás autentikus környezetben

9. A tevékenység/jó gyakorlat gyengeségei, melyeket javítani szükséges

Az eddig tapasztalatok alapján az alábbi gyengeségek/problémák merültek fel:

1. személyi feltételek hiányosságai: a múzeumpedagógiai foglalkozások lebonyolításában résztvevők, illetve múzeumpedagógiai végzettségű kollégák alacsony létszáma. A jövőben feltétlenül szükség van olyan szakemberekre, akik lelkiismeretesen, kellő szakmai felkészültséggel vesznek részt a programban.
2. A MindenKorPécs projekt megfelelő kommunikációja. Annak érdekében, hogy a hazai, kiemelten a pécsi iskolákhoz, pedagógusokhoz, családokhoz is eljusson a program híre, szükség lenne a hatékonyabb marketingkommunikációra: MindenKorPécs microsite vagy blog és/vagy facebook page/youtube channel, nyomtatott médiumok
3. A programok anyagi feltételeinek biztosításához, illetve ahhoz, hogy a hátrányosabb helyzetű szülők gyermekeinek is lehetősége legyen múzeumpedagógiai programon részt venni, a pályázati lehetőségekre a jövőben jobban kell koncentrálni.

10. Eredmények (termékek, pozitív változások) linkek, publikációk, filmek/riportok, stb.

<http://issuu.com/zsolnaynegyed/docs/muzeumpedagogia-2013>

<http://www.pecsorokseg.hu/muzeumpedagogia>

http://www.pecsorokseg.hu/pecsorokseg_programok/csoportoknak

11. A tevékenység/jó gyakorlat (a projekt, a fejlesztő program) eredményeinek alkalmazhatósága, felhasználhatósága más szervezetek/intézmények számára

Más intézmények számára a projekt/jó gyakorlat struktúrája (Kinek? Mit? Miért? Hogyan? Kivel? Mivel? kérdésekre válaszolva), és a benne szereplő kreatív ötletek lehetnek hasznosak, azok, amelyek továbbgondolásra alkalmasak, és az adott intézmény profiljához alakíthatóak.